

Projekt podporuje MEDIFORUM,
vzdělávací a doškolovací oddělení společnosti GlaxoSmithKline s.r.o.

NÁDOROVÉ ONEMOCNĚNÍ PLIC V OTÁZKÁCH A ODPOVĚDÍCH

INSTRUKCE PRO PACIENTY LÉČENÉ PRO NÁDOROVÉ ONEMOCNĚNÍ PLIC

Vážená paní,
vážený pane,

účelem této publikace je poskytnout Vám základní informace o Vaší nemoci a Vaší léčbě. Předkládáme Vám rovněž několik doporučení a návrhů, které Vám mohou pomoci při léčbě ambulantně. Neváhejte zeptat se odborníků na vše, čemu nerozumíte. V každém případě informujte zdravotnický personál o vedlejších účincích léčby, které se u Vás vyskytnou.

OBSAH

- Co je to nádorové onemocnění plic?
- Mohu mít rakovinu plic i když nekouřím?
- Proč zrovna já mám toto onemocnění?
- Nikdy jsem podobné obtíže neměl/a.
Jak je možné, že se nádorové onemocnění plic objevilo teprve nyní?
- Je nádorové onemocnění plic nakažlivé?
- Jak se toto onemocnění léčí?
- Co to je ambulantní léčba?
- Je nutná léčba v nemocnici?
- Co je to chemoterapie?
- Slyšel jsem, že chemoterapie způsobuje zažívací problémy, poruchy chuti k jídlu, nevolnost nebo zvracení. Je to pravda?
- Jaký vliv může mít chemoterapie na krvinky?
- Může mít chemoterapie další vedlejší účinky?
- Nepřestanou mi léky po čase účinkovat?
- Mohou léky proti plicnímu nádoru zhoršit moje ostatní nemoci?
- Je možné nádorové onemocnění plic zcela vyléčit?
- Co se stane, když se nebudu léčit?
- Má na průběh plicních nádorů vliv nějaká dieta?
- Může užívání nějakých léků zhoršovat nádorové onemocnění?
- Kdy je třeba obrátit se na lékaře?
- Musím se kvůli nádorovému onemocnění plic vzdát svých zálib?

NÁDOROVÉ ONEMOCNĚNÍ PLIC.

Co je to nádorové onemocnění plic?

Nádorové onemocnění plic postihuje zhruba 100 mužů a 20 žen na 100 000 obyvatel. Nejčastěji postihuje kuřáky. Každý 4. až 5. kuřák onemocní v průběhu svého života touto chorobou. Kolem 90% - 95% pacientů postižených zhoubným nádorem plic jsou kuřáci.

Vedle kouření se na vzniku podílejí genetické dispozice, vlivy životního prostředí i pasivní kuřáctví.

Mohu mít rakovinu plic i když nekuřím?

Kuřáctví je hlavní příčinou tohoto onemocnění. Pasivní kuřáctví, tedy opakovaně dlouhodobý pobyt v zakouřeném prostředí je také rizikový. Vzácněji může toto onemocnění postihnout i nekuřáka žijícího ve zdravém prostředí.

Proč zrovna já mám toto onemocnění?

Nádorová onemocnění plic patří mezi nejčastější nádorová onemocnění vůbec. Souběh mnoha známých faktorů jako kuřáctví, strava, dlouhodobé působení některých chemických škodlivin ale i zcela dosud neznámé vlivy mohou způsobit, že někteří lidé touto formou rakoviny onemocní.

Nikdy jsem podobné obtíže neměl.

Jak je možné, že se nádorové onemocnění plic objevilo teprve nyní?

Onemocnění napadá i jinak zdravé tkáně. Po určitou dobu může probíhat skrytě a dlouho můžete zůstat bez doprovodných příznaků. Může se objevit v kterémkoli věku. Plicní nádory jsou však častější u starších lidí.

Je nádorové onemocnění plic nakažlivé?

Ne. Nádorové onemocnění tohoto typu není nakažlivé.

Jak se toto onemocnění léčí?

Zhoubné nádory plic se dělí podle buněčného typu na malobuněčné a nemalobuněčné. Z hlediska operace dělíme plicní nádory na ty, které lze operovat a na nádory, které nelze operovat.

Ty, které lze operovat, se operují na oddělení hrudní chirurgie, ostatní se léčí chemoterapií, zářením nebo kombinací obou metod.

Někdy se po určitém počtu cyklů chemoterapie onemocnění znovu přešetří, zda po jeho částečném ústupu není již operační řešení možné.

Nejoptimálnějším řešením je, pokud se nádor podaří odoperovat. Pokud to není možné, je snaha pomocí chemoterapie a záření nádorový růst zastavit a nádor zmenšit. Poté je pacient sledován na ambulanci, zda nedochází k opětovnému růstu. Dojde-li k tomu v některých případech, je nutné podat další chemoterapii. Ozáření se opakuje již zřídka pro jeho nežádoucí účinky při opakovaném podávání.

Co to je ambulantní léčba?

Název „ambulantní léčba“ zahrnuje jakoukoli léčbu, která nevyžaduje, aby pacient zůstal přes noc v nemocnici. Léčba je pro pacienta příjemnější a také často levnější, pokud je podána ambulantně v nemocnici. Léky jsou samozřejmě podávány za odborného dozoru zdravotnického personálu.

Je nutná léčba v nemocnici?

Snahou lékařů je zajistit optimální léčbu a zkracovat pobyt v nemocnici na co možná nejkratší dobu.

Co je to chemoterapie?

Chemoterapie znamená podávání léků k léčbě nemoci. Slovo „chemoterapie“ bylo odvozeno ze dvou slov: „chemikálie“ a „léčba“. Ačkoliv řada chorob je léčena léky, termín chemoterapie se obvykle používá k označení léčby nádorových onemocnění. Existuje několik způsobů podání protinádorových léků. Například:

- léčba pilulkami, tabletami, tobolkami – léky se podávají ústy
- injekcemi nebo infusemi do krevního oběhu (nejčastější)
- injekcemi do svalů a pod kůži

Chemoterapie není víc bolestivá, nežli obvyklá jiná léčba, podávaná stejným způsobem.

Slyšel jsem, že chemoterapie způsobuje zažívací problémy, poruchy chuti k jídlu, nevolnost nebo až zvracení. Je to pravda?

Protinádorové léky často dráždí žaludek nebo mozkové centrum ovládající zvracení. Z těchto důvodů může chemoterapie skutečně způsobit pacientům nucení na zvracení nebo zvracení.

Tyto nežádoucí účinky lze snížit nebo jim zabránit pomocí následujících metod:

- změnou diety
- změnou ve stravovacích návycích
- podáním léků proti zvracení

Jaký vliv může mít chemoterapie na krvinky?

Kostní dřeň produkuje všechny druhy krvinek, mezi které patří:

- červené krvinky (přenášejí kyslík)
- bílé krvinky (chrání tělo proti infekci)
- krevní destičky (způsobují srážení krve)

Někdy chemoterapie ovlivní (utlumí) kostní dřeň. V takovém případě není schopna kostní dřeň tvořit takové množství krvinek, aby byla udržena jejich normální funkce. Poté se mohou objevit některé vedlejší účinky. Např.:

- je-li v krvi málo červených krvinek, není do tkání dodáván dostatek kyslíku. Pacient se pak cítí slabý, unavený, dušný.
- je-li v krvi málo bílých krvinek, je snížena schopnost obrany proti infekci, náchylnost k teplotám, virózám, infekcím.

Abychom zabránili vzniku infekcí, nesmíme se stýkat s nemocnými s nakažlivými chorobami a musíme omezit návštěvu míst většího nakupení lidí. Nejdůležitější je mýt si ruce několikrát denně.

- je-li nedostatek krevních destiček, je omezena srážlivost krve. Pacient může snadno krváčet. Sledujte, jestli se Vám netvoří ve zvýšené míře modřiny bez mechanického podnětu. V případě, že ano, informujte hned svého lékaře.

Může mít chemoterapie další vedlejší účinky?

Některé druhy chemoterapie působí vypadávání vlasů, ztrátu chuti k jídlu, svalovou slabost, únavu, mravenčení nebo brnění v prstech, pocit nadmutí, zácpu nebo průjem, pachu v ústech, zvýšenou citlivost kůže na sluneční záření. Tyto změny jsou většinou přechodné, zmizí po ukončení chemoterapie. Např. vlasy narostou většinou znovu během několika týdnů po ukončení chemoterapie.

Výše popsané příznaky mohou nebo nemusí nastat. Chemoterapie může být spojena i s jinými problémy, které zde nejsou uvedeny.

Nepřestanou mi léky po čase účinkovat?

Léků existuje velký počet a lze je i vzájemně kombinovat. Pokud by léky přestaly účinkovat, je možné nahradit je jinými.

Mohou léky proti plicnímu nádoru zhoršit moje ostatní nemoci?

Lékař se bude snažit vybrat Vám takové léky, které ovlivní další Vaše onemocnění co možná nejméně.

Je možné nádorové onemocnění plic zcela vyléčit?

Nádorové onemocnění plic je vleklé onemocnění. Nedá se vyléčit, ale v některých případech je možné držet průběh pod kontrolou.

Co se stane, když se nebudu léčit?

Onemomocnění se v takovém případě bude vyvíjet podle svého přirozeného průběhu a pravděpodobně se i Váš zdravotní stav bude zhoršovat. Jakýkoli zbytečný odklad léčby zhoršuje vyhlídky na ovlivnění nemoci.

Má na průběh plicních nádorů vliv nějaká dieta?

Pravidelná a pestrá strava s dostatečným množstvím tekutin Vám přinese největší prospěch. Vliv diety na průběh plicních nádorů není znám.

Může užívání nějakých léků zhoršovat nádorové onemocnění?

V zásadě ne. Jsou ovšem léky, které by mohly zhoršit některé příznaky onemocnění. Lékař Vám přesně vysvětlí, které léky lze užívat a které je nezbytné vysadit.

Kdy je třeba obrátit se na Vašeho lékaře?

Vašeho nemocničního lékaře byste měli informovat vždy, když nastane neočekávaná změna Vašeho zdravotního stavu. Je to důležité. Pokud Vás cokoliv znepokojuje, zavolejte Vašeho lékaře.

Je žádoucí informovat ihned zdravotnický personál, nastanou-li tyto příznaky:

- zvýšená teplota (nad 38 °C)
- třesavka, zimnice
- velký kašel nebo povlaky v krku
- delší nebo neovlivnitelné zvracení
- těžký průjem
- pálení při močení
- krev v moči nebo stolici
- krvácení z nosu nebo úst
- neobvyklé tvoření modřin

Musím se kvůli nádorovému onemocnění plic vzdát svých zálib?

Není třeba. Snažte se co nejvíce věnovat se právě zálibám a koníčkům.

Doufáme, že spolu s Vámi a Vašimi blízkými se nám Vaše léčba zdaří a podaří se Vaše tíživé onemocnění vyléčit nebo dostat pod kontrolu.

Autor: MUDr. František Chaloupka

Masarykova nemocnice Ústí nad Labem, Oddělení plicních nemocí a TBC
Na kabátě 285, Ústí nad Labem

Názory vyjádřené v této publikaci nemusí vyjadřovat stanovisko vzdělávacího střediska
MEDIFORUM nebo společnosti GlaxoSmithKline, s. r. o.

Připravilo vzdělávací středisko MEDIFORUM

Všechna práva jsou vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována,
uchovávána ve vyhledávacím systému nebo převedena do jiné podoby
bez předcházejícího souhlasu majitele autorských práv.

MEDIFORUM 2007

MEDIFORUM

Na Pankráci 17/1685, 140 21 Praha 4
Tel.: 222 001 111, Fax: 261 220 253

www.mediforum.cz

Copyright © GlaxoSmithKline s. r. o.

Mediforum je vzdělávací středisko společnosti GlaxoSmithKline s. r. o. podporující edukační programy ve vybraných terapeutických oblastech

- *Naším cílem je poskytovat nejnovější informace z oblasti výzkumu i lékařské praxe*
- *Iniciujeme výměnu názorů a zkušeností předních odborníků na vybraná témata a napomáháme k šíření obecných závěrů z těchto diskusí v lékařské veřejnosti*
- *Podporujeme postgraduální vzdělávání především v rychle se vyvíjejících oblastech lékařských oborů*
- *Spolupracujeme se vzdělávacími institucemi a odbornými společnostmi*
- *Podporujeme rozvoj programů orientovaných na komunikaci s pacientem, s cílem zlepšit spolupráci s lékařem*

Mediforum

Dosud vydané publikace

s infektologickou tematikou

- Zásady racionální antibiotické léčby respiračních infekcí - 2.doplněné vydání r. 1995
- Diagnostika a terapie infekcí vyvolaných virem Herpes simplex a Varicella zoster r. 1997
- Zásady racionální antibiotické léčby infekcí močových cest r. 1998
- Zásady diagnostiky a racionální terapie bakteriálních meningitid r. 1999
- Posttherpetická neuralgie jako důsledek neléčeného herpes zoster r. 1999
- Zásady diagnostiky a racionální terapie chřipky r. 2000
- Herpes Genitalis sexuálně přenosná choroba r. 2000
- Zásady diagnostiky a racionální terapie horních cest dýchacích r. 2001
- Zásady diagnostiky a racionální terapie dolních cest dýchacích r. 2001

v oblasti epileptologie

- Minimální diagnostický a terapeutický standard u pacientů s epilepsií I r. 1995
- Minimální diagnostický a terapeutický standard u pacientů s epilepsií II r. 1997
- Minimální diagnostický a terapeutický standard u pacientů s epilepsií III r. 1998
- Minimální diagnostický a terapeutický standard u pacientů s epilepsií IV r. 1998
- Minimální diagnostický a terapeutický standard u pacientů s epilepsií I - V r. 2000
- Minimální diagnostický a terapeutický standard u pacientů s epilepsií VI r. 2001
- Soubor minimálních diagnostických a terapeutických standardů u pacientů s epilepsií I -VII r. 2002
- Žena a epilepsie r. 2004

neurologie a psychiatrie:

- Migréna: stručné zásady diagnostiky a léčby r. 2003
- Depresivní onemocnění: širší pohled r. 2004
- Bipolární porucha a její léčba r. 2004
- Žena a poruchy nálady r. 2006

diabetologie:

- Inzulínová rezistence a možnosti jejího ovlivnění perorálními antidiabetiky r. 2004

respirační oblast:

- Inhalační systémy r. 2004
- Astma v otázkách a odpovědích r. 2006
- Chronická obstrukční plicní nemoc r. 2006

onkologie:

- Předcházení nevolnosti a zvracení po chemoterapii r. 2006
- Dietní opatření při průjemch, prevence a léčba zácpy při chemoterapii r. 2006

nové trendy:

- Nové trendy v opioidní anesteziologii r. 1998
- Monoklonální protilátky v onkologii r. 2000

ostatní:

- Bolesti hlavy: stručné zásady diagnostiky a léčby r. 2003
- Alergická rýma: stručné zásady diagnostiky a léčby r. 2003
- Erektální dysfunkce: její diagnostika a léčba v ordinaci praktického lékaře r. 2004